

na dan. Na trg Sv. Antona se donajajo vsi različni vrtni pridelki iz predmestij in okoliških vasi. Drugače pa je mesto vse tiho in mrtvo, posebno od opoldne dalje proti večeru.

Okolica trpi vedno bolj od sovražnega ognja. Ne mine dan, da bi sovražnik ne spuščal svojih strel na ubogo Podgoro. Danes n. pr. padajo ves dopoldne težke granate in šrapneli nanjo. Pa tudi druge vasi mnogo trpijo. V Desklah so ljudje v veliki večini doma; prav tako v Avčah. Sovražnik na desnem bregu Soče jih preganja in nadleguje, sedaj s puško, sedaj s topovi, a navzlic temu vstrajajo. Čudovita ljubezen do rodne vasi in gospodarske neodvisnosti. Tukaj sem jaz sam svoj, tukaj imam na svojem polju, kar rabim za življenje, tukaj mi ni treba prositi in prošjati — in on ostane doma, dokler more, četudi sovražnik na oni strani Soče meri nanj, da bi ga ubil ali vsaj spodil. Ni pa vselej to mogoče. Višji ziri ga dostikrat prisilijo, da mora dom zapustiti, četudi bi tam rad hotel ostati; tudi mu sovražnik otroke ali svoje ubije ali hišo ali polje in vinograd uniči — in tedaj postane popolnoma navidezno: Kmet ostani na svoji grudi...

Tudi gorško ozračje je dobilo svoje življenje. Ptice so uletele, da jih po mestu in okolici le malo kje vidiš. Stopi je človek na njih mesto. Pripete zrakoplove je videti ves dan. Imajo jih naši in ima jih tudi Lah. Po štirje in še več stoje cel dan nepremično v zraku, petsto, šeststo metrov visoko. Lah jih ima v bližini Mariana in Cerovega, pa tudi drugod. — Zjutraj in proti večeru se pojavljajo v zraku aeroplani, naši in sovražni. Tedaj jih zasledujejo s šrapnelskimi streli, naši seveda sovražne, sovražnik pa naše. Navadno pa so aeroplani tako visoko, da pokajo šrapneli pod njimi. Sicer pa se vidi, da je silno težko zadeti aeroplan visoko v zraku. Zrak je čist in prozoren; meglica za meglico se pojavlja, aeroplan pa mirno nad njimi. Kakor da bi se človek čutil tam gori popolnoma varnega. Sovražnik morda sem pa tja tudi bombe, toda ne zadene. Niti strahu ne vzbuja več, ampak le radovednost.

Italijani pustili upanje na padec Gorice.

Angleški list „Daily Telegraph“ piše: Italijansko časopisje je računalo na padec Gorice že sredi julija; sovražnik je pa zelo močan, njegove postojanke so skalnato trdne, tako, da se zdaj začasno z zavzetjem Gorice ne more računati. — Italijanom je postalo gorško grozje prekislilo.

Junaški Dalmatinci.

Dalmatinci, ki se bore pod poveljstvom majorja Turudija, so bili že v 36 težkih bojih. Precej jih je padlo, tako so n. pr. od nekega voja ostali samo štirje, saj je na vsakega Dalmatince prišlo 7 Lah. Neka stotnica Dalmatincev je dobila naenkrat 3 tisoč kron nagrade za laške puške. Za vsako puško, ki je priborilo naši vojski, dobi vojak 5 K.

Italijani že sedaj zmrzujejo.

Italijanski listi, ki so navdušeni za vojsko, pozivajo v vsaki številki italijanske gospe, naj pripravljajo toplo volneno obleko za vojake. Mnogo laških vojakov je na visokih koroških in tirolskih gorah že sedaj zmrznilo. Kako se bodo neki ti ljudje borili v mrzlem jesenskem in zimskem času?

Rajši ostanejo ujeti, kakor da bi se vojskovali.

Svicaški listi prinašajo sledečo zanimivost, ki svedoči „navdušenje“ Italijanov za vojsko: Rusko armadno poveljstvo je naznanilo v Rusiji ujetim avstrijskim Italijanom, da so pripravljene, jih poslati v Italijo, ako prisežejo in obljubijo, da se bodo vojskovali zoper Avstrijo. V Tomsku, kjer se nahaja čez 3000 ujetih avstrijskih vojakov italijanske narodnosti, sta se odzvala samo dva, katere sta obljubila, da se bo sta bojevala na strani Italije zoper Avstrijo. Vsi drugi so pa rajši ostali v ruskem ujetništvu.

Velika potrlost v italijanskem vojnem stanu.

Iz Lugana se poroča: Oseba, ki je došla te dni iz Milana, priznava naravnost brez vseh ovinkov, da je vzbudil v italijanskem glavnem stanu dosedanje potek bojev na Goriškem bolestan razočaranje. Italijani niso računali s tako trdovratnim odporom. Še manj pa s tako velikanskimi tehničnimi odredbami, s katerimi so Avstrijci svoje ozemlje močno utrdili, da ga sploh ni mogoče zavzeti. Vsled tega vlada v italijanskem glavnem vojnem stanu potrlost in še se slišijo bridke pritožbe nad lahkomišelnostjo, s katero so varali italijanski zaupniki svojo vlado.

Velika vojna utrujenost v Italiji.

Iz Italije se poroča, da postaja v Italijanski armadi vsled velikih izgub pri brezuspešnih naskokih na avstrijske postojanke vojna utrujenost vedno večja. Posledice tega so velike izgube častnikov na italijanski strani. Italijanski častniki morajo z lastnimi vzgledi hrabrosti dati poguma italijanskim četam, če hočejo, da vojaki zapustijo strelske järke in naskakujejo avstrijsko. Italijanski list „Corriere della Sera“ piše, da je padel pod takimi okoliščinami tudi polkovnik Mario Roberto. S svežim in spoštitim polkom je prišel na bojno polje in je, obdan od svojih štabnih častnikov, prijel za zastavo ter je s klici: „Avanti Savoia!“ („Naprej Savoja!“) zapustil kot pr-

vi strelski jarek. Toda kemaj je napravil nekaj korakov, je že padel zadet od krogla. Nato so zapustili trje vojaki strelski jarek, da priskočijo na pomoč svojemu polkovniku, toda tudi ti trije, kakor polkovnik, so bili trikrat zadeti. Kljub temu se je posrečilo spraviti na varno smrtno ranjenega polkovnika, ki je kmalu nato, ko ga je obiskal še sam laški kralj, umrl v vojaški bolnišnici.

Italijani se tolažijo s potrpežljivostjo.

Zastopnik nekega sicilijanskega lista je imel pogovor z italijanskim justičnim ministrom Orlando, kateri se je vrnil pred dnevi z bojišča. Italijanski justični minister slika položaj italijanske armade na bojišču v skrajno temnih barvah. Orlando zagotavlja, da so avstrijske postojanke in avstrijski strelski jarki tako izborni utrjeni, da jih ni mogoče zavzeti. Razne številne avstrijske naravne ovire razumejo avstrijski vojaki izborni izkoriščati. K temu še pa pride izvrstna avstrijska artilerija, ki se nahaja ponekod na takih mestih, da je ni mogoče najti. Vse to ovira in zakasnjuje italijansko prodiranje. Spricho takemu nasprotniku je potrpežljivost prvi pogoj za zmago.

Italijanske izgube na morju in zraku.

Italijanski zrakoplov „Citta di Jesi“ sestreljen.

V noči od 5. na 6. avgusta je bil italijanski zrakoplov „Citta di Jesi“, ki je nameraval pluti nad našim pristaniščem v Poli, sestreljen od naših topov, še predno je mogel napraviti kakšno škodo. Posadka zrakoplova, broječa 3 mornariške častnike, 1 strojnika in 2 moža, je bila ujeta. Zrakoplov so spravili v Polo.

Sestreljeni italijanski zrakoplov „Citta di Jesi“ je bil za uničeno italijansko zračno ladjo „Citta di Ferrara“ druga največja in najboljša italijanska zračna ladja, imenovana po italijanskem mestu Jesi, zahodno od Jakina, ki je najvažnejše opirališče in skladišče italijanskega zračnega brodogoja.

Italijanski opazovalni zrakoplov sestreljen.

V četrtek, dne 5. avgusta, je bil nek italijanski zrakoplov, ki je opazoval naše artilerijske postojanke pri Tržiču, sestreljen.

Italijanski podmorski čoln „Nereide“ potopljen.

Eden naših podmorskih čolnov je dne 5. avgusta zjutraj pri otoku Pelagruž s torpednim strelom zadel italijanski podmorski čoln „Nereide“ in ga potopil.

Potopljeni italijanski podmorski čoln „Nereide“ je bil zgrajen šele leta 1913 v Benetkah. Vozil je z brzino 16 milj v eni uri nad vodo, pod vodo pa z brzino 9 milj. Dolg je bil 42 metrov, širok pa 4,3 metrov. Njegova posadka je štela 17. mož.

Dosedanje izgube italijanskega vojnega brodogoja.

Italijansko brodogojstvo je imelo do sedaj sledeče izgube: torpedni rušilec „Turbine“, uničen dne 24. maja; zračna ladja „Citta di Ferrara“ dne 1. junija; podmorski čoln „Medusa“ dne 12. junija; podmorski čoln „V. p. n.“ dne 5. julija; križarka „Amalfi“ dne 7. julija; križarka „Giuseppe Garibaldi“ dne 18. julija; podmorski čoln „Nautilus“ dne 29. julija; podmorski čoln „Nereide“ dne 5. avgusta; zračna ladja „Citta di Jesi“ dne 6. avgusta; torpedni čoln „VI. p. n.“, o katerem se pa ne ve prav natančno, kateri dan se je potopil. — To so pač krasni uspehi našega vojnega brodogoja, katere treba vpoštevati še toliko bolj, ker Italijani niso mogli dosedaj prizadeti našemu brodogojstvu niti najmanjše škode.

Mrtvi italijanski mornarji na avstrijski obali.

Na avstrijski obali in ob otokih se pogosto opazajo plavalna trupla italijanskih mornarjev. Od množice potopjenih ladij „Amalfi“ in „Garibaldi“ je bilo že več mrtličev vrženih na obal, večje število mrtvih Italijanov pa je prebivalstvo potegnulo iz morja. Mrtlice blagoslovijo in jih z vojaškimi častmi pokopljejo. Zadnje dni so naši mornarji opazili kak ½ km od otoka Vis truplo italijanskega mornarja. Avstrijski mornariški prostovoljec Ivo Dragović se je vrgel v morske valove in je potegnil mrtlica na suho. Izkaznica, ki jo je imel mrtvi Italijan pri sebi, se je glasila na ime Giacomo Abace od mošva potopljene križarke „Garibaldi“. Izkaznico, 5 lir gotovine, meč in njegov rožni venec so zašili v platno, zapčatili in shranili. Abace je bil pokopan na pokopališču v Visu. Zadnje časti so mu izkazali avstrijski mornarji, kateri so pri pogrebu oddali tri salve.

Na Balkanu.

Skrivnostno gibanje se opazuje na Balkanu. Eni pravijo, da se pripravlja zveza balkanskih držav, na drugi strani pa se govori o ponudbah četverpoperazuma Bolgariji in drugim državicam. Na vsak način bi Anglija, Francija, Italija in Rusija rade pri-

dobile Bolgarijo na svojo stran, da bi opustila svoje vojne groznje napram Srbiji in Grčiji. Obljubujejo ji srbsko in grško Macedonijo. A zdi se, da Bolgarija ne mara za tako ceno, posebno ko se Srbija in Grčija branita odstopiti macedonsko ozemlje, stopiti na stran četverpoperazuma. Grčiji obljubuje četverpoperazum za odstopljeno macedonsko ozemlje pokrajine v Mali Aziji; kaj se obljublja Srbiji, pa še ni popolnoma jasno. Vsekako je položaj na Balkanu prejel ko slej zamotan. Med Bolgarijo in Turčijo se vrge pogajanja glede odstopa turškega ozemlja v odrinskem okrožju. — Grški državni zbor se snide 16. avg.

Angleška kraljica joka.

V londonski anglikanski nadškofjski prestolnici cerkvi sv. Pavla se je vršila dne 1. avgusta služba božja za zmago angleškega orožja. Predno se je podala angleška kraljevska dvojica v cerkev, je tajna policija preiskala vso cerkev. Je to prvi slučaj, odkar stoji ta cerkev, da bi bili tajni policisti službeno prestopili prag cerkve. Med celo službo božjo je angleška kraljica jokala in tudi kralj je bil močno potr.

Omejitev točenja žganja.

Stajersko cesarsko namestništvo je izdalo odredbo glede omejitve prodaje in točenja alkoholnih pijač, ki stopi v nedeljo, dne 15. avgusta t. l., v veljavo in velja za celo deželo. Točenje žganja in podrobnost prodaje žganih opojnih pijač v trgovsko običajnih zaprtih steklenicah je ob nedeljah, praznikih in sejmnih dnevih cel dan prepovedano. Ob drugih dnevih je točenje in prodaja žganja (na drobno) do 7. ure zjutraj in od 4. ure naprej prepovedano. Točilnice žganja morajo biti med tem časom zaprte. Vsem, ki imajo pravico, prodajati ali točiti žganje v odprtih ali zaprtih steklenicah, t. j. gostinčarji, lastniki točilnic, kakor tudi trgovci vseh vrst, je strogo prepovedano ob nedeljah, praznikih in sejmnih dnevih cel dan, ob drugih dnevih pa do 7. ure zjutraj in od 4. ure popoldne v odprtih ali zaprtih steklenicah točiti ali prodajati žgane pijače. Vsekarši in izdelovalci žganja smejo nemoteno izvrševati naročila za podrobno prodajo ali točenje žganja svojih odjemalcev, a ta naročila se smejo izvršiti samo v prostorih, ki niso pristopni, podrobnim odjemalcem. Tudi izven določenega prepovedanega časa je vsaka prodaja ali točenje žganih opojnih pijač članom oborožene vojske (vojakom), civilnim osebam, ki so uslužbene v podjetjih, ki jih veže zakon o vojnih dajstvih, osebam, ki so podvržene naborni dolžnosti in vojnim ujetnikom prepovedana. Pri vojaških transportih vsake vrste se ne sme dajati moštvu tudi nikake druge opojne pijače, in sicer ne piva, vina, sadjeva itd. Izjema je le tedaj, ako kak zdravnik izrecno drugače ukrene, ali pa transportni poveljnik da tozadevno dovoljenje. Istotako je prepovedano dajati žgane opojne pijače mladini, stari pod 18 let, pijancom iz navade ali že pijanim osebam, beračem, postopacem, slabomnim ali nasilnim osebam. Prepovedano je, da bi odjemalci po nepotrebnem dolgo časa ostajali v prodajalnah ali točilnicah. Žgane opojne pijače, v kolikor se po predložitvi vladnih določil smejo prodajati, se smejo oddajati le proti gotovemu plačilu. Prepovedano torej je, dajati te vrste pijač na up, v zameno za živila ali na račun plače. Pod žgane opojne pijače so v smislu te odredbe zapopadene vse žgane opojne tekočine, ki so namenjene za uživanje, bodisi da se uživajo same ali s kakim dodatkom (epirit, žganje, rozolja, rum, likerji itd.), bodisi da se žgejo ali se na drug način pripravijo (z uporabo esence ali drugih nadomestil). Vse eno je tudi, na kak način se te opojne žgane pijače prodajajo ali točijo. Vsako postopanje, ki meri na to, se izogniti v predložitvi uradnih določil označenih prepovedi, je prepovedano in se posebno strogo kaznuje. Prestopki te odredbe se kaznujejo z 2 do 200 K denarne kazni, ali pa s šestmesečnim do šestmesečnim zaporom. S to kaznijo se na vsak način tudi združi kaznen, po kateri se dotičniku za gotovi čas ali za vedno odvzame pravica izvrševanja njene obit.

Razne novice.

* Nova župnika. Župnijo Rajhenburg je dobil č. g. Jožef Tratnik, dosedaj kaplan v Rajhenburgu; župnijo Koprivnica pa č. g. Frano Doberšek, kaplan v Zalcu.

* Cerkevni zaukaznik za lavantinsko škofijo prinaša v pravkar razposlani X. številki pastirski list našega prevz. g. knezoškofa, v katerem s prav čas primernimi besedami spominjajo vernike na vse posledice in dobre sadove dosedanje bridke vojske. Presvetlemu cesarju, ki bo do prihodnjega 18. avgusta nastopil že 86. leto svojega življenja in ki že 67 let modro in skrbno vladajo našo Avstrijo, in nam vsem bodi v tolažbo, da je prav ta grozna vojska, ki so nam jo naši sovražniki vsilili, na dan spravila in utrdila edinost in složnost med avstrijskimi narodi, potem okrepila naše zaupanje na Boga, na našo armado in na nas same, zlasti pa še ožje sklenila vezi ljubezni med cesarjem Francem Jožefom I. in med njegovimi ljudstvi. Za vredno in dostojno praznovanje cesarjevega rojstnega dne se naroča slavnostno zvonjenje skozi pol ure pri vseh cerkvah lavantinske škofije na večer 17. avgusta, slovesna služba božja s pridigo, sveto mašo in zahvalno pesmijo dne 18. avgusta ali pa naslednjo nedeljo, in cerkevno darovanje, čigar doneski se bodo porabili za pošiljatev darov južni armadi, ki krvavi v boju zoper izdajalsko Italijo, in za pomnožitev „Stajerskega vojnega zaklada za vdove, sirote in onemogle vojščake.“ — V nemalo tolažbo vsem od vojske prizadetim pa bo odredba, da se bodo dan po cesarjevem rojstnem godu, 19. avgusta, v mariborski stolnici in po vseh župnijskih in samostanskih cerkvah naše škofije opravile slovesne mrtvašnice za vse vojščake, ki so v prvem letu vojske častno padli ter tako kri in življenje darovali v našo in naše domovine obrambo. — V isti številki cerkvenega zaukaznika sta objavljeni cesarski ročni pismi, s katerima so presvetli